

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА**

**ПРВО ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО У БЕОГРАДУ**

Катанићева бр. 15

11000 Београд

ПРИМЉЕНО У ПРВОМ ОСНОВНОМ ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ У БЕОГРАДУ
05. 11. 2024
Бр. _____
II

- 1. СЛАВКО ЂУРУВИЈА ФОНДАЦИЈА**, са регистрованим седиштем у Београду, Врачар, ул. Курсулина бр. 7/2, МБ: 28827113, ПИБ: 108306573, чија је управитељка Ивана Стевановић;
- 2. НЕЗАВИСНО УДРУЖЕЊЕ НОВИНАРА СРБИЈЕ (НУНС)**, са регистрованим седиштем у Београду, Врачар, ул. Ресавска бр. 28, МБ: 06975461, ПИБ: 100065510, које заступа Жељко Бодрожић, законски заступник;
- 3. НЕЗАВИСНО ДРУШТВО НОВИНАРА ВОЈВОДИНЕ (НДНВ)**, са регистрованим седиштем у Новом Саду, ул. Сутјеска бр. 2, МБ: 08203873, ПИБ: 102595575, које заступа Ана Хегедиш, законска заступница;  
и
- 4. ЦРТА**, са регистрованим седиштем у Београду, Врачар, ул. Булевар краља Александра бр. 70, МБ: 17415054, ПИБ: 102211181, коју заступа Раша Недељков, законски заступник;

На основу одредаба чл. 280. ст. 1 и 281. ст. 1. Законика о кривичном поступку, подносе:

**КРИВИЧНУ ПРИЈАВУ**

**Против:**

**НЕВЕНЕ ЂУРИЋ**, председнице Одбора за културу и информисање Народне скупштине Републике Србије и народне посланице Народне скупштине Републике Србије, адреса запослења Трг Николе Пашића 13, 11000 Београд.

**Јер постоје основи сумње да је:**

У Београду, дана 04.08.2024. године, у урачунљивом стању, као председница Одбора за културу и информисање Народне скупштине Републике Србије и лице одговорно за руковођење тим Одбором, сходно Закону о народној скупштини („Сл. гласник РС”, бр. 9/2010) и Пословнику Народне скупштине („Сл. гласник РС”, бр. 20/2012), невршењем своје службене дужности која се огледа у обавези да поступи у складу са одредбама члана 13 Закона о електронским медијима („Сл. гласник РС”, бр. 92/2023) и сазове седницу Одбора, те објави јавни позив за предлагање кандидата за чланове Савета Регулаторног тела за електронске медије најраније шест месеци, а најкасније три месеца пре престанка мандата чланова Савета РЕМ-а, услед чега је свесна свог дела, забрањености истог, истовремено желећи његово извршење, прибавила другим физичким лицима корист, другим лицима нанела штету и теже повредила права других, чиме је извршила кривично дело **Злоупотреба службеног положаја из члана 359. ст. 1. Кривичног законика Републике Србије**, односно неко друго кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности.

Овом кривичном пријавом се предлаже да насловно јавно тужилаштво, као стварно и месно надлежно, предузме све активности из своје надлежности, те да подигне и заступа оптужни акт против пријављеног лица.

### Образложење

Закон о електронским медијима („Сл. гласник РС”, бр. 92/2023) ступио је на снагу 4. 11. 2023. године. Тим законом, и то одредбама чл. 129, прописано је да је даном ступања на снагу Закона престао да важи Закон о електронским медијима („Службени гласник РС”, бр. 83/14, 6/16 - др. закон и 129/21).

Одредбама члана 126 ст. 1 (новог) ЗЕМ-а прописано је да чланови Савета Регулаторног тела за електронске медије (Савет РЕМ-а) који су изабрани у складу са претходним Законом о електронским медијима, настављају да обављају ту функцију до истека једне године од дана ступања на снагу новог закона. Чланом 2 истог члана предвиђено је да ће до дана престанка мандата члановима Савета у складу са ставом 1. овог члана бити изабрани нови чланови Савета. Имајући у виду чињеницу да је (нови) Закон ступио на снагу 4. 11. 2023. године мандат члановима Савета РЕМ-а сходно цитираним законским одредбама престаје дана 4. 11. 2024. године. Одредбама члана 126 ст. 2 (новог) ЗЕМ-а прописано је да ће до дана престанка мандата члановима Савета РЕМ-а бити изабрани нови чланови Савета.

Одредбама члана 13 ЗЕМ-а прописано је да Одбор Народне скупштине надлежан за информисање, објављује јавни позив за предлагање кандидата за члана Савета РЕМ-а најраније шест месеци, а најкасније три месеца пре престанка мандата члана Савета. У року од 15 дана од дана објављивања јавног позива, сваки од овлашћених предлагача подноси Одбору образложени предлог по два кандидата за члана Савета РЕМ-а. Уз предлог се доставља и доказ о испуњености услова за предложене кандидате из члана 10 ЗЕМ-а, за организације из члана 12. ЗЕМ-а, као и писмени пристанак кандидата. Након утврђивања испуњености услова, Одбор утврђује листу кандидата, као и листу организација које заједно чине јединственог овлашћеног предлагача и објављује их на интернет презентацији Народне скупштине.

Чланом 70. Пословника Народне скупштине, прописана је дужност председника одбора да: 1) сазива седницу одбора и председава седници одбора, 2) усклађује рад одбора са другим одборима и радом Народне скупштине, 3) сарађује са председником Народне скупштине, председницима других одбора и представницима државних органа у вези са питањима из делокруга одбора, 4) стара се о томе да се сви примљени материјали без одлагања доставе свим члановима одбора, 5) предлаже одбору поступање у вези с иницијативама, петицијама, представкама и предлозима који се односе на питања из делокруга одбора, 6) стара се о спровођењу закључака одбора и 7) обавља и друге послове утврђене овим пословником.

Из наведених законских одредаба недвосмислено произлази да је председница Одбора била дужна да најраније дана 4. 4. 2024. године, а најкасније до 4. 8. 2024. године иницира поступак, тј. објави јавни позив за предлагање кандидата за чланове Савета РЕМ-а. Међутим, јавни позив за предлагање кандидата није објављен до дана подношења ове кривичне пријаве. Посебно се напомиње податак да је према календару догађаја објављеном на сајту Народне скупштине Републике Србије, Одбор заседао 24. 7. 2024. године, а да је тема седнице била повећање претплате за јавни медијски сервис.

Невршењем своје службене дужности тј. пропуштањем да иницира законски поступак за избор нових чланова Савета РЕМ-а, председница Одбора најгрубље је повредила императивне одредбе ЗЕМ-а, те је тако злоупотребила цео државни апарат да би појединци (тренутни чланови Савета РЕМ-а) остварили новчане и неовчане бенефиције које им не припадају с обзиром на то да им по сили закона 4. 11. 2024. године престаје мандат. На тај начин пријављена је другим лицима нанела штету, теже повредила права других и довела до повреде јавног интереса у Републици Србији.

Кривичном пријавом се напомиње да је пријављена поступала са умишљајем тј. да је била свесна свог дела, забрањености истог и да је желела његово извршење. Пре свега, пријављена је по својој функцији морала бити упозната с одредбама ЗЕМ-а на које се подносиоци пријаве позивају. (Као што је то у тексту већ наведено Одбор Народне скупштине надлежан за информисање, а чија је пријављена председница, примењује речени закон, те у складу са истим има обавезу да у прописаном року објави јавни позив за предлагање кандидата за чланове Савета РЕМ-а.)

Поред тога, опште је познат податак, те исти пријављеној никако није могао остати непознат, да је један од кључних разлога за доношење новог ЗЕМ-а била потреба да се отклоне пропусти које је примена (старог) закона показала у пракси. Уочени недостаци тичу се управо раскорака између правног положаја медијског регулатора дефинисаног законом и праксе у његовом поступању. Један од кључних разлога за такву нефункционалност представља тренутни састав Савета РЕМ-а. Незаконитост и дисфункционалност у поступању РЕМ-а детаљно је описана у Стратегији развоја система јавног информисања у Републици Србији за период од 2020. до 2025. године, коју је Влада Републике Србије усвојила дана 30.01.2020. године („Службени гласник РС”, број 11/20), али и у бројним извештајима међународних организација које прате стање медијских слобода у Републици Србији. Посебно се подвлачи чињеница да реформа РЕМ-а поставља један од најважнијих циљева Медијске стратегије чиме је та ствар недвосмислено означена као питање од јавног интереса.

У Медијској стратегији се, између осталог, наводи:

Улога државе садржи велики број циљева за које се може закључити да углавном нису испуњени. То се нарочито односи на: [...] *обезбеђивање независности Регулаторног тела у области електронских медија*, независност регулатора је формално прокламована, али у пракси није у потпуности обезбеђена, и то делом због недостатака у регулативи, а делом због неадекватне примене или изостанка примене постојећег регулаторног оквира, што је видљиво у поступку избора чланова Савета РЕМ-а, вишегодишњег рада Савета РЕМ-а у непотпуном саставу, недавања сагласности на Статут и неблаговременог давања сагласности на финансијски план РЕМ-а итд.

У циљу побољшања положаја РЕМ-а неопходно је установити низ механизма, чији би циљ био обезбеђивање функционалне, финансијске и организационе независности, као и прецизно дефинисање статуса у правном систему Републике

Србије, уз јасно опредељење да ово тело своје задатке мора да обавља непристрасно и транспарентно, уживајући потпуну самосталност при извршавању задатака који су му додељени, што не искључује одговорност регулатора.

Постојање персоналне и функционалне независности овог тела у бројним ситуацијама је било под знаком питања. Наиме, иако је улога надлежног скупштинског одбора у поступку избора чланова Савета РЕМ-а само техничке природе, ово тело је директно утицало на избор појединих чланова Савета РЕМ-а (у случају избора чланова Савета РЕМ-а на предлог организација цивилног друштва). Такође, појединим члановима Савета РЕМ-а је истекао мандат, а нису испоштовани процедурални кораци да се изаберу нови. Последица свега тога је да Савет РЕМ-а већ дужи период функционише само са шест уместо девет чланова, као и да већину у садашњем сазиву Савета РЕМ-а чине чланови предложени од стране државе. Све то утиче на квалитет рада РЕМ-а, будући да у процес доношења одлука нису укључене све структуре друштва предвиђене Законом о електронским медијима. На крају би требало напоменути да Закон о електронским медијима не садржи јасна мерила за избор чланова Савета РЕМ-а нити одредбе о одговорности чланова Савета РЕМ-а.

Независност Савета РЕМ-а од кључног је значаја за независност јавних медијских сервиса, с обзиром да Савет РЕМ-а бира управне одборе јавних медијских сервиса, који даље постављају директора, бирају чланове програмског савета, именују и разрешавају главне и одговорне уреднике, као и директоре програма, ако су они предвиђени статутом јавних медијских сервиса, а на предлог генералног директора именује и одговорне уреднике програма на језику националне мањине.

У последње време је присутан и непримерени начин интеракције представника регулаторног тела са организацијама и појединцима које критикују рад РЕМ-а, те својеврсна (непотребна) политизација критике.

У годишњим извештајима Европске комисије о напретку земаља кандидата стоји:

Независност РЕМ треба ојачати како би се омогућило да ефикасно заштити плурализам медија. [...] РЕМ и даље не успева да ефикасно прати и кажњава емитере који не испуњавају све законске обавезе у погледу програмског садржаја. [...] Финансијска стабилност и кадровски капацитети РЕМ и даље изазивају забринутост, а потребно је решити и проблем његове недовољне независности.

(цитат из извештаја за 2020. годину)

Независност Регулаторног тела за електронске медије (РЕМ) треба да се ојача како би му се омогућило да ефикасно заштити плурализам медија. Предвиђено је да се до 2022. године спроведу одговарајуће мере у оквиру Медијске стратегије. Након што је РЕМ изабрао свог председника у децембру 2020. године (место није било попуњено од 2016. године), један члан РЕМ-а је дао оставку, наводећи као разлог недостатак транспарентности изборне процедуре и критикујући пасивност РЕМ-а у спровођењу своје основне функције регулисања електронских медија. Ово упражњено место попуњено је у мају 2021. Још једно упражњено место попуњено је у јулу 2021, чиме је успостављен пун капацитет Савета РЕМ-а. [...] ODIHR је такође утврдио да су и надзорни одбор и РЕМ остали пасивни у надгледању понашања медија током периода кампање, иако је РЕМ био активнији у завршној фази кампање и забранио неколико предизборних реклама. [...] Говор мржње и дискриминишући речник често се користе и толеришу у медијима, а регулаторна тела или тужиоци ретко се с њима баве.

(цитат из извештаја за 2021. годину)

РЕМ је у јулу 2022. године доделио све четири лиценце истим претходним носиоцима, на период од осам година. У августу је објављен позив за пету лиценцу, која ће бити додељена до краја 2022. године. Процес је нашироко критикован од стране медијских удружења и других заинтересованих страна. Закон о електронским медијима захтева да се при разматрању нових пријава лиценцираних оператера узме у обзир њихова ранија програмска евиденција. Није јасно да ли је РЕМ ефикасно применио овај критеријум јер су, у претходном периоду, сви канали са обновљеним лиценцама добили упозорења од РЕМ због кршења законских обавеза. Није јасно ни колико је процес био у складу са захтевима транспарентности јер у периоду пре позива није објављена ажурирана анализа тржишта.

(цитат из извештаја за 2022. годину)

Регулаторно тело за електронске медије (РЕМ) не успева да покаже своју независност на доследан начин и не спроводи своја овлашћења у потпуности у погледу очувања плурализма медија и стандарда струке, што је суштински елемент Директиве о аудио-визуелним медијским услугама.

(цитат из извештаја за 2023. годину)

Србија би у наредној години посебно требало да имплементира нове медијске законе, укључујући и одредбе о независности Регулаторног тела за електронске медије (РЕМ), избор нових чланова Савета РЕМ-а и измене закона ради решавања преосталих

питања у вези са усклађивањем са европским стандардима и најновије правне тековине ЕУ.

(цитат из извештаја за 2023. годину)

Докази:

1. Увид у Медијску стратегију:

[https://www.media.srbija.gov.rs/medsrp/dokumenti/medijska\\_strategija210\\_cyr.pdf](https://www.media.srbija.gov.rs/medsrp/dokumenti/medijska_strategija210_cyr.pdf);

2. Увид у Извештаје Европске комисије за период од 2021. до 2024. године:

[https://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu\\_dokumenta/godisnji\\_izvestaji\\_ek\\_o\\_napretku/serbia\\_report\\_2020\\_SR.pdf](https://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/godisnji_izvestaji_ek_o_napretku/serbia_report_2020_SR.pdf);

[https://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu\\_dokumenta/godisnji\\_izvestaji\\_ek\\_o\\_napretku/izvestaj\\_ek\\_oktobar\\_21.PDF](https://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/godisnji_izvestaji_ek_o_napretku/izvestaj_ek_oktobar_21.PDF);

[https://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu\\_dokumenta/godisnji\\_izvestaji\\_ek\\_o\\_napretku/Serbia\\_Report\\_2022\\_SR.%5B1%5D.pdf](https://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/godisnji_izvestaji_ek_o_napretku/Serbia_Report_2022_SR.%5B1%5D.pdf);

[https://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu\\_dokumenta/2024/serbia\\_report\\_2024.pdf](https://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/2024/serbia_report_2024.pdf)

О кршењу одредаба ЗЕМ-а оглашавала се и стручна јавност, што се може утврдити претрагом интернета који пружа опште познате чињенице које се у смислу одредбе члана 83 ЗКП-а не доказују.

Доказ:

Увид у текстове:

1. „Скупштина Србије прекршила закон и није покренула процедуру за избор нових чланова Савета РЕМ-а”, ауторка Ивана Предић, текст објављен 5. 8. 2024. године на порталу *Цензоловка*  
<https://www.cenzolovka.rs/drzava-i-mediji/skupstina-srbije-prekrasila-zakon-i-nije-pokrenula-proceduru-za-izbor-novih-clanova-saveta-rem->
2. „Зашто се одлаже избор нових чланова Савета РЕМ-а и како се тиме крши закон, аутори Михаела Шљукић Бандовић и Николија Чодановић”, текст објављен 2. 10. 2024. године на сајту *Истиномер*

<https://www.istinomer.rs/analize/zasto-se-odlaze-izbor-novih-clanova-s-aveta-rem-a-i-kako-se-time-krsi-zakon/>


3. „Овај Савет РЕМ-а мора бити разрешен”, аутор Зоран Ивошевић, текст објављен 31.10.2024. године на порталу дневног листа *Данас* <https://www.danas.rs/dijalog/licni-stavovi/ovaj-savet-rem-a-mora-bitir-azresen/>

Када се говори о штети која је наступила, подносиоци кривичне пријаве указују на установљену судску праксу која говори о томе да *корист* у смислу кривичног дела Злоупотреба службеног положаја треба схватити шире од имовинске користи. Под појмом користи сматра се „било каква корист како имовинска, тако и неимовинске природе, којом се ствара повољнији положај за одређено лице у било којој сфери друштвеног живота” (ОСБ, Кж. 2013/91). У конкретном случају, поред повреде права других односно повреде општег интереса о коме је горе било речи, пријављено лице својим непоступањем омогућило је тренутним члановима Савета РЕМ-а да поред финансијске користи коју остварују након истека мандата, настављају да неометано уживају и остале бенефиције које та функција са собом носи.

У Београду, дана 04.11.2024. године


За подносиоце:


  
Ивана Стевановић  
Славко Ђурувија фондација



  
Ана Хегедиш  
НДНВ



  
Жељко Бодрожич  
НУНС



  
Рашиа Недељков  
ЦРТА

